വലിയൊരു ആൽബം

ഇ. ഹരികുമാർ

വലിയൊരു ആൽബം

ഇ. ഹരികുമാർ
(മലയാളം: ചെറുകഥ)

© 2026, E. Harikumar

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of River Valley Technologies.

The electronic versions were generated from sources marked up in LaTeX in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using XeTeX from TeXLive 2020 and the cloud framework, Ithal (ഇതൾ). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by Rachana Institute of Typography. The font used for Latin script was Linux Libertine developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of Creative Commons Attribution Non-commercial ShareAlike license for free download and usage.

Felsmalerei in the Sahara, a painting by Afrikanischer Maler. The image is taken from Wikimedia Commons and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation
JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014
URL: www.sayahna.org

വലിയൊരു ആൽബം

മാഷ് അപ്പോഴും അന്തം വിട്ട് നിൽക്കുകയാണ്. മുഖത്തുനിന്ന് കറച്ചുമുമ്പുണ്ടായ ഞെട്ടലിന്റെ അന്ധാളിപ്പ് മാഞ്ഞുപോയിട്ടില്ല.

എനിക്കു കലശലായി ദേഷ്യം പിടിച്ചുവെന്ന് മാസ്റ്ർക്ക് മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹം അപ്പോഴും എന്തോ പിറുപിറുക്കുകയാണ്, ക്ഷമാപണത്തോടെ. 'ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല ദാസൻ ...'

ഒരാഴ്ചയായി ആന്റണി മാസ്റ്ർ എന്റെ അടുത്ത് വന്നുകൂടിയിട്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം എന്നിൽ അടിച്ചേൽപ്പിക്കുകയാണുണ്ടായത്. പെട്ടെന്നാരു രാവിലെയാണദ്ദേഹം കയറി വന്നത്. ഒരു ചെറിയ സൂട്കേസും കടയുമായി ആന്റണി മാസ്റ്ർ വാതിൽക്കൽ നിൽക്കുന്നു. ഞാൻ ഓഫിസിൽ പോകാനായി വാതിൽ തുറന്നപ്പോൾ മാസ്റ്ർ കത്തനെ നിൽക്കുകയാണ്. എന്നെ കണ്ടപ്പോൾ ആ മുഖം വികസിച്ചു.

'ആ, അപ്പൊ ഇതന്ന്യാണല്ലെ ദാസന്റെ വീട്. ഞാൻ സംശയിച്ചു നിക്ക്വായിരുന്നു.'

'അപ്പൊ, മാസ്റ്ർക്ക് ബെല്ലടിക്കായിര്ന്നില്ലേ?'

'എങ്ങിന്യാടോ നല്ല ഒറപ്പില്ലാതെ ഒരു വീട്ടില് കേറി ബെല്ലടിക്ക്യാ? ഇത് ദാസന്റെ വീടല്ലെങ്കിലോ?'

'മാഷ് എപ്പഴെ വന്നതാ?'

'ഒരു മണിക്കൂറായി. അകത്ത്ന്ന് ഒച്ചം അനക്കം ഒന്നംല്ല്യ. അപ്പങ്ങനെ സംശയിച്ച് നിൽക്കുമ്പഴാ താൻ വാതിൽ തുറന്നത്.'

വല്ലാത്തൊരു മനഷ്യൻ. എനിക്ക് അല്പം ദേഷ്യവും വന്നു. ഒരു മണിക്കൂർ. ഞാൻ കളിയും പ്രാതലും ഒക്കെ കഴിച്ച് പത്രത്താളുകളിൽ ആദ്യവായനയിൽ ഒളിച്ചുകിടന്ന വല്ല വാർത്തയുമുണ്ടോ എന്ന പരതിസമയം കളയുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ ബെല്ലടിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ മാസ്റ്ർ വന്ന കാര്യം ചോദിച്ച് സമയത്തിനു തന്നെ ഓഫിസിൽ പോകാമായിരുന്നു.

ഞാൻ മുമ്പിൽ നിൽക്കുന്ന വയസ്സനെ നോക്കി. എഴുപതിനു മീതെ പ്രായമായിട്ടുണ്ടാവും. മെലിഞ്ഞു്നീണ്ട രൂപം. ചുളിഞ്ഞ മുഖവും കഴുത്തും. നാൽപ്പതു കൊല്ലം മുമ്പ്. വരിവരിയായി നിരന്നു നിൽക്കുന്ന കുട്ടികളുടെ മുമ്പിൽ വച്ച് ഡ്രിൽ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്ന ചെറുപ്പക്കാരന്റെ രൂപം എന്റെ മനസ്സിൽ ആവാഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

'വര്ത്ര' മാസ്റ്ർ നിലത്തുവച്ച സൂട്കേസ് എടുക്കാൻ കനിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഞാൻ പറഞ്ഞു.

'ഏയ്' എന്നെ തടഞ്ഞുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. 'താൻ ബ്യദ്ധിമുട്ടണ്ടടോ. അതൊക്കെ എടുക്കാന്ള്ള ആരോഗ്യം എനിക്ക് ഇപ്പൊണ്ട്. ഒന്നംല്ലെങ്കില് തന്യൊക്കെ ഡ്രില്ലെടുപ്പിച്ച മാഷല്ലേ?'

ലതിക സാധാരണപോലെ മുഖം അല്പം കനപ്പിച്ച് നിൽക്കുകയാണ്. മാഷും ഞാനും തമ്മിലുണ്ടായ സംവാദം ആയമ്മ കേട്ടിരിക്കുന്നു. മാസ്റ്ർ കയ്യിലേന്തിയ സൂട്കേസും അവൾ കണ്ടിരുന്നു. പെട്ടിയും കിടക്കയുമായി വരുന്ന അതിഥികളെ അവൾക്ക് വലിയ പ്രിയമില്ല.

'എന്താ അറിയ്യോ?' മാസ്റ്ർ ചോദിച്ചു.

ലതിക ചിരിച്ചെന്നു വരുത്തി.

'ഞാൻ നിങ്ങടെ കല്ല്യാണത്തിന് കണ്ടതാണ്. ഓർമ്മണ്ടോന്നെ? ഓർമ്മയുണ്ടെന്ന് ലതിക തലയാട്ടി. ഞങ്ങളുടെ കല്ല്യാണത്തിന ശേഷവും മാസ്റ്ററെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. എന്റെ രണ്ടനന്തിരവന്മാരുടെയും അനന്തിരവന്റെ ആൾക്കാര്ടെ ഫോട്ടോ കാണാനേ താല്പര്യങ്ങളാവൂ. ഇത്രേം ഫോട്ടോവിന്റെ എടേല് എന്റെ ഒരു ഫോട്ടോവെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അവൾക്ക് സമാധാനായേനേ. അതു ചോദിച്ചു വാങ്ങാനോ വെക്കാനോ മാഷ്ക്ക് തോന്നില്ല്യ. ഇതിനൊക്കെ മാഷ്ക്ക് എന്തു മറുപടിയാണ്ള്ളത്?'

മാഷ് അപ്പോഴും ഞെട്ടലിലായിരുന്നു. എന്റെ വായിൽനിന്ന് ഇതൊന്നും അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനേക്കാൾ ഒരു പക്ഷേ, വിഷമമായത് ഇങ്ങിനെ ഒരു വീഴ്ച തന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് എങ്ങിനെ വന്നു എന്നതിലായിരിക്കണം.

ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു പോയി. അകത്ത് എല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് ലതിക നിന്നിരുന്നു. പറഞ്ഞത് നന്നായിയെന്ന് അവളുടെ മുഖത്തുണ്ട്. അകത്തെ മുറിയിൽ കട്ടിന്മേലിരുന്ന് ഒരു പുസ്തകം വായിക്കുകയാണെന്ന മട്ടിലിരുന്ന എനിക്ക് പക്ഷേ, വിഷമമായി. മാസ്റ്ററുടെ അന്ധാളിപ്പുള്ള മുഖം എന്നെ അലട്ടിത്തുടങ്ങി. പത്തെഴുപതു കഴിഞ്ഞ മനഷ്യനാണ്. ഞങ്ങളെക്കാറിച്ചെല്ലാം നല്ല മതിപ്പാണ്. ഇപ്പോൾ ജീവിതത്തിന്റെ അവസാനകാലത്ത് ഞാനെന്തിനദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാസ്ഥ്യം നഷ്ടപ്പെടുത്തി? അതും ഒരാഴ്ച ഒപ്പം താമസിപ്പിച്ച് പോകാൻ നേരത്തു്? ഞാനൊരു വലിയ സാഹിത്യകാരനാണെന്ന് അറിയാതെ അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയാൽത്തന്നെ എന്താണ് കഴപ്പം? അദ്ദേഹത്തെ സന്തോഷത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞയക്കാമായിരുന്നില്ലേ?

ഞാൻ ഉമ്മറത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോയി. മാസ്റ്ർ അതേ ഇരുപ്പുതന്നെയായിരുന്നു. ഇത്രയധികം സ്നേഹമുള്ള മാഷടെ ആൽബത്തില് നിങ്ങടെ ആർടോ ഫോട്ടോ ഇല്ലല്ലോ. ശരിയാണ്. ഒരൊറ്റ ഫോട്ടോ ഇതുവരെ കണ്ടില്ല. പെട്ടെന്ന് ഒരു ഗ്രൂപ്പ് ഫോട്ടോ കാണിച്ചുകൊണ്ട് മാസ്റ്ർ ചോദിച്ചു.

'ഇതാരാണെന്ന്വറിയ്യോ?'

ഒരു നാടകാവതരണത്തിനു ശേഷം എടുത്ത ഫോട്ടോ ആണല്ലോ. എല്ലാവരും കഥാപാത്രങ്ങളുടെ വേഷങ്ങളിൽ. അറിയുന്ന മുഖങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ഞാൻ പരതി. ഇരുപതാം വയസ്സിൽ ഞാൻ നാടു വിട്ട ശേഷം അവിടുത്തെ വായനശാല അരങ്ങേറിയ നാടകമാണ്.

'മനസ്സിലായില്ലാ അല്ലേ?'

ഇല്ലെന്നു ഞാൻ തലയാട്ടി.

'ഇതു തന്റെ അച്ഛനാണെടോ. ഒരു സ്കൂൾ മാസ്റ്ററുടെ വേഷത്തിൽ. താക്കീക്കെ വച്ചതോണ്ട് തനിക്ക് മനസ്സിലാവാത്തതാ. ഞാനാണ് മേക്കപ്പ് ചെയ്തത്.'

അപ്പോൾ അച്ഛന്റെ ഒരു ഫോട്ടോവെങ്കിലും മാസ്റ്ററുടെ ആൽബത്തിലുണ്ട്. ഏട്ടുകൾ മറിഞ്ഞു. മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞു.

'ഇതാ ഈ പേള്ള മുഴവൻ രാജശേഖരനു വേണ്ടി ഒഴിച്ചിട്ടിരിക്കുവാണ്. ഇനി അയാള്ടെ കട്ടംബത്തിന്റെ ഗ്രൂപ്പ് ഫോട്ടോ കൂടി വേണം.'

രാജശേഖരൻ എട്ടാം ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കുട്ടിയായി, പത്താം ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കുട്ടിയായി, സ്കൂൾ വാർഷികത്തിലെ പ്രാസംഗികനായി, നാടകത്തിൽ പെൺവേഷമായി, ശരിക്കുള്ള ജീവിതത്തിൽ ടൈ കെട്ടി മെഡിക്കൽ റെപ്പായി, ഏറ്റവും അവസാനം കല്യാണഫോട്ടാവിൽ വരനായി, വിവാഹാനന്തരം ഭാര്യയുടെ കഴുത്തിലെ താലി കടിച്ചുകൊണ്ട് ചിരിക്കുന്ന ഭർത്താവായി. ഒടുവിൽ ഒരു ഫോട്ടോവിനുള്ള സ്ഥലം മാത്രമേ ബാക്കിയുള്ളൂ. ആ സ്ഥലമാണ് ആന്റണി മാസ്റ്ർ, രാജശേഖരന്റെ കട്ടംബഫോട്ടോവിനു വേണ്ടി ഒഴിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നത്. അതോടെ ആ ഏട്ടു പൂർണമാകുന്നു.

എന്തുകൊണ്ടോ ഞാൻ സ്കൂൾ ദിനങ്ങളെപ്പറ്റി ഓർത്തു. സ്കൂളിൽ കണിശക്കാരനായ മാസ്റ്ർ ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ വന്നാൽ നേരെ മറിച്ചാവുന്നു. അച്ഛന് മാസ്റ്ററെ ഇഷ്ടമാണ്. മാസ്റ്ർ എന്നോട് ഇടക്കിടക്ക പറയും. 'എടോ, താൻ എന്റെ അനന്തജനാണ്. അച്ഛന്റെ മൃത്ത മകൻ ഞാനാണ്.' സാരമില്ല. മൃത്ത മകനെന്ന സ്ഥാനം ഒഴിഞ്ഞു കൊടുക്കാൻ ഞാൻ തയ്യാറായിരുന്നു, ഡ്രിൽ സമയത്ത് ചില ഇളവുകൾ അനുവദിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ. പക്ഷേ, ഡ്രിൽ സമയത്ത് മാസ്റ്ർ ഒരു പ്രത്യേക മനഷ്യനാണ്. ഒരിക്കൽ എന്നെ ഇട്ട് ഫുട്ബാൾ ഗ്രൗണ്ടിന ചുറ്റും രണ്ടു തവണ ഓടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഞായറാഴ്ചയാണ് അത്ലെറ്റ്സ് മീറ്റ് കഴിയുന്നത്. വൈകിട്ട് നാലരയോടെ വിട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞു.

'എടോ ഞാൻ രാജശേഖരനെ ഫോണിൽ വിളിച്ചിരുന്നു. അയാളെ ഒന്ന് കാണണം.'

ഞാൻ ഒന്നും പറയാതെ ഇരുന്നു. ഇന്നുകൂടിയല്ലെ ഉള്ളൂ എന്ന ആശ്വാസത്തിലാണ് ഞാൻ. രാജശേഖരന്റെ വിട്ടിൽ പോയാലും തിരിച്ച് ഇങ്ങോട്ടു തന്നെ വരും. രാവിലത്തെ ഏതെങ്കിലും വണ്ടിയിൽ പോകാമെന്നാണ് മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞിരുന്നത്.

'എടോ താൻ വരുന്നോ എന്റെ കൂടെ?'

'ഇല്ല, മാഷ് പോയിവര്വ.'

'എന്താണെടോ ഒരു വലിയ സാഹിത്യകാരനെ ഇടക്കൊന്ന് കാണണ്ത് നല്ല കാര്യല്ലെ? അയാള് രണ്ടു പുസ്തകം എഴുതിട്ടുണ്ട്; തനിക്കറിയ്യോ?'

'അറിയാം' ഞാൻ പറഞ്ഞു. ഒന്ന് ഒരു ചെറുകഥാസമാഹാരമാണ്. ചെറുകഥാ സംഹാരമെന്ന പറയുന്നതാവും ഉടുതൽ ഭംഗി. രണ്ടാമത്തേത് ഒരു നോവലാണ്.

'അയാള് നന്നായിട്ടെഴുതും.' മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞു. 'സ്കൂളില് കഥാമത്സരത്തിന് ഫസ്റ്റ് പ്രൈസ് ഒക്കെ കിട്ടിട്ടുണ്ട്.'

ഞാൻ ഓർത്തു. സ്കൂൾ വിട്ടശേഷം ഞാൻ മാസ്റ്ററെ അധികമൊന്നും കണ്ടിട്ടില്ല. ജോലി അന്വേഷിച്ച് ബോംബെയിൽ പോയി. ഇടക്ക് നാട്ടിൽ വരുമ്പോൾ ഒന്ന് കാണും. അത്ര മാത്രം. പിന്നെ മാസ്റ്ർ റിട്ടയർ ചെയ്തു ശേഷം രണ്ടോ മൂന്നോ തവണയെ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ഒരിക്കൽപ്പോലും മാസ്റ്ർ എന്റെ സാഹിത്യ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചിട്ടില്ല. എന്റെ ഒരൊറ്റ പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടില്ല. വായിച്ചിട്ടില്ലെന്ന സ്പഷ്ടം. എനിക്കു കിട്ടിയ പുരസ്കാരങ്ങൾ... മാസ്റ്ർ അവയെപ്പറ്റിയൊന്നും പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടില്ല. മറിച്ച് ഓരോ വട്ടം എന്നെ കാണുമ്പോഴും രാജശേഖരന്റെ സാഹിത്യ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് വാനോളം പ്രശംസിക്കാറുമുണ്ട്. ഞാൻ പറഞ്ഞു.

'മാഷേ ഞാനൊരു കാര്യം ചോദിക്കട്ടെ.'

'എന്തിനാടോ അവതരണൊക്കെ.'

'അല്ലാ, ഞാൻ കഥയും നോവല്വമൊക്കെ എഴുതുന്നുണ്ടെന്ന് മാഷ്ക്കറിയാമോ?'

'താൻ സ്കൂൾ മാസികേലൊക്കെ എഴുതിയിരുന്നു അല്ലെ? തന്റെ അച്ഛൻ നാടകൊക്കെ എഴുതിട്ടുണ്ട്. താൻ അങ്ങിനെ ഒന്നും എഴുതിയതായി അറിയില്ല.'

'ഞാനും അത്യാവശ്യമൊക്കെ എഴുതിട്ടുണ്ട്. ഒമ്പത് ചെറുകഥാ സമാഹാരങ്ങൾ, നാല് നോവല്വകൾ. സാഹിത്യ അക്കാദമി അവാർഡടക്കം മൂന്ന് അവാർഡുകൾ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. എന്റെ കഥകളും നോവല്വകളും ഒരുമാതിരി എല്ലാ വാരികേലും വരാറുണ്ട്. എന്നിട്ടും മാഷ്ക്കറിയില്ല ഞാൻ കഥയെഴുതാറുണ്ടോന്ന്. ആകെ രണ്ടു പുസ്തകം മാത്രം എഴുതിട്ടുള്ള രാജശേഖരൻ, മാഷടെ കണ്ണിൽ വലിയ സാഹിത്യകാരനാണ്. ഒരു മാതിരി നിലവാരംള്ള വാരികേലൊന്നും അയാള്ടെ കഥ വന്നിട്ടില്ല. ഒരു അവാർഡും കിട്ടിട്ടില്ല. എന്നിട്ടും മാഷ്ക്ക് അയാളൊരു വലിയ സാഹിത്യകാരൻ. എന്നെ ഒരു സാഹിത്യകാരനായി അറിയും‌ല്ല്യ, അല്ലേ?'

മാഷ് സ്തബ്ധനായി ഇരിക്കുകയാണ്. അവസാനം വിക്കിവിക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

'താൻ ഒരു സാഹിത്യകാരൻ... ഞാൻ ശരിക്കും അറിയില്ല ദാസൻ...'

'അപ്പൊ മാഷ് സ്റ്റേഡിയംവരെ നടന്നുപോയോ?' ഞാൻ ചോദിച്ചു. കടവന്ത്രയിൽനിന്ന് കലൂർ സ്റ്റേഡിയത്തിലേയ്ക്ക് കറച്ചധികം ദൂരമുണ്ട്.

'നടത്തൊക്കെ നമുക്ക് പ്രാക്ടിസല്ലെടോ. എന്നും അഞ്ച് കിലോമീറ്റർ നടക്കാ.' പിന്നെ സ്വകാര്യമായി ചെവിയിൽ പറയുകയാണ്. 'അതാണടോ എന്റെ ആരോഗ്യത്തിന്റെ രഹസ്യം.'

ലതിക ചായ കൊണ്ടുവന്നു. അതു കുടിച്ചുകൊണ്ട് മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞു. 'ഞാനെന്റെ ആൽബം തന്റെ ഭാര്യക്ക് കാണിച്ചു കൊടുത്തു. ഈ ചായ കുടിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ട് നമുക്കതെടുക്കാം.'

ഭഗവാനെ! ഞാൻ അദ്ദേഹമായി തലയിൽ കൈവച്ചു. നാലഞ്ചു തവണ കണ്ട ആൽബമാണല്ലോ. ഓരോ തവണയും ഓരോ ചിത്രത്തിന്റെ പിന്നില്വമുള്ള ചരിത്രം...

അപകടങ്ങൾ വരുന്ന വഴികൾ! ഇതൊന്നും ആരും മുൻകൂട്ടി കാണാറില്ല. ഇനി കണ്ടാൽത്തന്നെ എന്തു ചെയ്യാനാണ്?

പഴക്കംകൊണ്ട് ചാരനിറമാർന്ന ഫ്രെയിമുകളിൽ നിന്ന് ഓരോ പൗരാണികർ ഇറങ്ങിവന്നു. സുമുഖനായ ആന്റണി മാസ്റ്ർ, ഒപ്പം പഠിപ്പിച്ച മറ്റു അദ്ധ്യാപകർ. എനിക്കവരുടെ രൂപം ഇപ്പോൾ ഓർമ്മിച്ചെടുക്കാം. എന്നെ സ്നേഹിച്ചവർ, ഉപദ്രവിച്ചവർ. ആന്റണി മാസ്റ്ററുടെ ചിത്രങ്ങൾ നിറയെയുണ്ട് ആൽബത്തിൽ. പല അവസരങ്ങളിലായി എടുത്തത്. കല്യാണഫോട്ടോ, മാസ്റ്ററുടെ കുട്ടികളുടെ ഫോട്ടോകൾ. ഒരു ഏടെത്തിയപ്പോൾ മാസ്റ്ർ ചോദിച്ചു. 'ഇതാര്ടെ ഫോട്ടോ ആണെന്നറിയ്യോ?'

എനിക്കറിയാം. രാജശേഖരൻ സ്കൂളിൽ എന്റെ രണ്ടു കൊല്ലം സിനിയറായിരുന്നു. പക്ഷേ, വിഷമമായതു് ഇങ്ങിനെ ഒരു വീഴ്ച തന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് എങ്ങിനെ വന്നു എന്നതിലായിരിക്കണം.

ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു പോയി. അകത്ത് എല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് ലതിക നിന്നിരുന്നു. പറഞ്ഞത് നന്നായിയെന്ന് അവളുടെ മുഖത്തുണ്ട്. അകത്തെ മുറിയിൽ കട്ടിന്മേലിരുന്ന് ഒരു പുസ്തകം വായിക്കുകയാണെന്ന മട്ടിലിരുന്ന എനിക്ക് പക്ഷേ, വിഷമമായി. മാസ്റ്ററുടെ അന്ധാളിപ്പുള്ള മുഖം എന്നെ അലട്ടിത്തുടങ്ങി. പത്തെഴുപതു കഴിഞ്ഞ മനഷ്യനാണ്. ഞങ്ങളെക്കാറിച്ചെല്ലാം നല്ല മതിപ്പാണ്. ഇപ്പോൾ ജീവിതത്തിന്റെ അവസാനകാലത്ത് ഞാനെന്തിനദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാസ്ഥ്യം നഷ്ടപ്പെടുത്തി? അതും ഒരാഴ്ച ഒപ്പം താമസിപ്പിച്ച് പോകാൻ നേരത്തു്? ഞാനൊരു വലിയ സാഹിത്യകാരനാണെന്ന് അറിയാതെ അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയാൽത്തന്നെ എന്താണ് കഴപ്പം? അദ്ദേഹത്തെ സന്തോഷത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞയക്കാമായിരുന്നില്ലേ?

ഞാൻ ഉമ്മറത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോയി. മാസ്റ്ർ അതേ ഇരുപ്പുതന്നെയായിരുന്നു. ഇത്രയധികം സ്നേഹമുള്ള മാഷടെ ആൽബത്തില് നിങ്ങടെ ആർടോ ഫോട്ടോ ഇല്ലല്ലോ. ശരിയാണ്. ഒരൊറ്റ ഫോട്ടോ ഇതുവരെ കണ്ടില്ല. പെട്ടെന്ന് ഒരു ഗ്രൂപ്പ് ഫോട്ടോ കാണിച്ചുകൊണ്ട് മാസ്റ്ർ ചോദിച്ചു.

'ഇതാരാണെന്ന്വറിയ്യോ?'

ഒരു നാടകാവതരണത്തിനു ശേഷം എടുത്ത ഫോട്ടോ ആണല്ലോ. എല്ലാവരും കഥാപാത്രങ്ങളുടെ വേഷങ്ങളിൽ. അറിയുന്ന മുഖങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ഞാൻ പരതി. ഇരുപതാം വയസ്സിൽ ഞാൻ നാടു വിട്ട ശേഷം അവിടുത്തെ വായനശാല അരങ്ങേറിയ നാടകമാണ്.

'മനസ്സിലായില്ലാ അല്ലേ?'

ഇല്ലെന്നു ഞാൻ തലയാട്ടി.

'ഇതു തന്റെ അച്ഛനാണെടോ. ഒരു സ്കൂൾ മാസ്റ്ററുടെ വേഷത്തിൽ. താക്കീക്കെ വച്ചതോണ്ട് തനിക്ക് മനസ്സിലാവാത്തതാ. ഞാനാണ് മേക്കപ്പ് ചെയ്തത്.'

അപ്പോൾ അച്ഛന്റെ ഒരു ഫോട്ടോവെങ്കിലും മാസ്റ്ററുടെ ആൽബത്തിലുണ്ട്. ഏട്ടുകൾ മറിഞ്ഞു. മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞു.

'ഇതാ ഈ പേള്ള മുഴവൻ രാജശേഖരനു വേണ്ടി ഒഴിച്ചിട്ടിരിക്കുവാണ്. ഇനി അയാള്ടെ കട്ടംബത്തിന്റെ ഗ്രൂപ്പ് ഫോട്ടോ കൂടി വേണം.'

രാജശേഖരൻ എട്ടാം ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കുട്ടിയായി, പത്താം ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കുട്ടിയായി, സ്കൂൾ വാർഷികത്തിലെ പ്രാസംഗികനായി, നാടകത്തിൽ പെൺവേഷമായി, ശരിക്കുള്ള ജീവിതത്തിൽ ടൈ കെട്ടി മെഡിക്കൽ റെപ്പായി, ഏറ്റവും അവസാനം കല്യാണഫോട്ടാവിൽ വരനായി, വിവാഹാനന്തരം ഭാര്യയുടെ കഴുത്തിലെ താലി കടിച്ചുകൊണ്ട് ചിരിക്കുന്ന ഭർത്താവായി. ഒടുവിൽ ഒരു ഫോട്ടോവിനുള്ള സ്ഥലം മാത്രമേ ബാക്കിയുള്ളൂ. ആ സ്ഥലമാണ് ആന്റണി മാസ്റ്ർ, രാജശേഖരന്റെ കട്ടംബഫോട്ടോവിനു വേണ്ടി ഒഴിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നത്. അതോടെ ആ ഏട്ടു പൂർണമാകുന്നു.

എന്തുകൊണ്ടോ ഞാൻ സ്കൂൾ ദിനങ്ങളെപ്പറ്റി ഓർത്തു. സ്കൂളിൽ കണിശക്കാരനായ മാസ്റ്ർ ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ വന്നാൽ നേരെ മറിച്ചാവുന്നു. അച്ഛന് മാസ്റ്ററെ ഇഷ്ടമാണ്. മാസ്റ്ർ എന്നോട് ഇടക്കിടക്ക പറയും. 'എടോ, താൻ എന്റെ അനന്തജനാണ്. അച്ഛന്റെ മൃത്ത മകൻ ഞാനാണ്.' സാരമില്ല. മൃത്ത മകനെന്ന സ്ഥാനം ഒഴിഞ്ഞു കൊടുക്കാൻ ഞാൻ തയ്യാറായിരുന്നു, ഡ്രിൽ സമയത്ത് ചില ഇളവുകൾ അനുവദിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ. പക്ഷേ, ഡ്രിൽ സമയത്ത് മാസ്റ്ർ ഒരു പ്രത്യേക മനഷ്യനാണ്. ഒരിക്കൽ എന്നെ ഇട്ട് ഫുട്ബാൾ ഗ്രൗണ്ടിന ചുറ്റും രണ്ടു തവണ ഓടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഞായറാഴ്ചയാണ് അത്ലെറ്റ്സ് മീറ്റ് കഴിയുന്നത്. വൈകിട്ട് നാലരയോടെ വിട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞു.

'എടോ ഞാൻ രാജശേഖരനെ ഫോണിൽ വിളിച്ചിരുന്നു. അയാളെ ഒന്ന് കാണണം.'

ഞാൻ ഒന്നും പറയാതെ ഇരുന്നു. ഇന്നുകൂടിയല്ലെ ഉള്ളൂ എന്ന ആശ്വാസത്തിലാണ് ഞാൻ. രാജശേഖരന്റെ വിട്ടിൽ പോയാലും തിരിച്ച് ഇങ്ങോട്ടു തന്നെ വരും. രാവിലത്തെ ഏതെങ്കിലും വണ്ടിയിൽ പോകാമെന്നാണ് മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞിരുന്നത്.

'എടോ താൻ വരുന്നോ എന്റെ കൂടെ?'

'ഇല്ല, മാഷ് പോയിവര്വ.'

'എന്താണെടോ ഒരു വലിയ സാഹിത്യകാരനെ ഇടക്കൊന്ന് കാണണ്ത് നല്ല കാര്യല്ലെ? അയാള് രണ്ടു പുസ്തകം എഴുതിട്ടുണ്ട്; തനിക്കറിയ്യോ?'

'അറിയാം' ഞാൻ പറഞ്ഞു. ഒന്ന് ഒരു ചെറുകഥാസമാഹാരമാണ്. ചെറുകഥാ സംഹാരമെന്ന പറയുന്നതാവും ഉടുതൽ ഭംഗി. രണ്ടാമത്തേത് ഒരു നോവലാണ്.

'അയാള് നന്നായിട്ടെഴുതും.' മാസ്റ്ർ പറഞ്ഞു. 'സ്കൂളില് കഥാമത്സരത്തിന് ഫസ്റ്റ് പ്രൈസ് ഒക്കെ കിട്ടിട്ടുണ്ട്.'

ഞാൻ ഓർത്തു. സ്കൂൾ വിട്ടശേഷം ഞാൻ മാസ്റ്ററെ അധികമൊന്നും കണ്ടിട്ടില്ല. ജോലി അന്വേഷിച്ച് ബോംബെയിൽ പോയി. ഇടക്ക് നാട്ടിൽ വരുമ്പോൾ ഒന്ന് കാണും. അത്ര മാത്രം. പിന്നെ മാസ്റ്ർ റിട്ടയർ ചെയ്തു ശേഷം രണ്ടോ മൂന്നോ തവണയെ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ഒരിക്കൽപ്പോലും മാസ്റ്ർ എന്റെ സാഹിത്യ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചിട്ടില്ല. എന്റെ ഒരൊറ്റ പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടില്ല. വായിച്ചിട്ടില്ലെന്ന സ്പഷ്ടം. എനിക്കു കിട്ടിയ പുരസ്കാരങ്ങൾ... മാസ്റ്ർ അവയെപ്പറ്റിയൊന്നും പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടില്ല. മറിച്ച് ഓരോ വട്ടം എന്നെ കാണുമ്പോഴും രാജശേഖരന്റെ സാഹിത്യ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് വാനോളം പ്രശംസിക്കാറുമുണ്ട്. ഞാൻ പറഞ്ഞു.

'മാഷേ ഞാനൊരു കാര്യം ചോദിക്കട്ടെ.'

'എന്തിനാടോ അവതരണൊക്കെ.'

'അല്ലാ, ഞാൻ കഥയും നോവല്വമൊക്കെ എഴുതുന്നുണ്ടെന്ന് മാഷ്ക്കറിയാമോ?'

'താൻ സ്കൂൾ മാസികേലൊക്കെ എഴുതിയിരുന്നു അല്ലെ? തന്റെ അച്ഛൻ നാടകൊക്കെ എഴുതിട്ടുണ്ട്. താൻ അങ്ങിനെ ഒന്നും എഴുതിയതായി അറിയില്ല.'

'ഞാനും അത്യാവശ്യമൊക്കെ എഴുതിട്ടുണ്ട്. ഒമ്പത് ചെറുകഥാ സമാഹാരങ്ങൾ, നാല് നോവല്വകൾ. സാഹിത്യ അക്കാദമി അവാർഡടക്കം മൂന്ന് അവാർഡുകൾ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. എന്റെ കഥകളും നോവല്വകളും ഒരുമാതിരി എല്ലാ വാരികേലും വരാറുണ്ട്. എന്നിട്ടും മാഷ്ക്കറിയില്ല ഞാൻ കഥയെഴുതാറുണ്ടോന്ന്. ആകെ രണ്ടു പുസ്തകം മാത്രം എഴുതിട്ടുള്ള രാജശേഖരൻ, മാഷടെ കണ്ണിൽ വലിയ സാഹിത്യകാരനാണ്. ഒരു മാതിരി നിലവാരംള്ള വാരികേലൊന്നും അയാള്ടെ കഥ വന്നിട്ടില്ല. ഒരു അവാർഡും കിട്ടിട്ടില്ല. എന്നിട്ടും മാഷ്ക്ക് അയാളൊരു വലിയ സാഹിത്യകാരൻ. എന്നെ ഒരു സാഹിത്യകാരനായി അറിയും‌ല്ല്യ, അല്ലേ?'

മാഷ് സ്തബ്ധനായി ഇരിക്കുകയാണ്. അവസാനം വിക്കിവിക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

'താൻ ഒരു സാഹിത്യകാരൻ... ഞാൻ ശരിക്കും അറിയില്ല ദാസൻ...'

'പക്ഷേ,' മാസ്റ്ർ തുടർന്നു. 'താനൊരു എഴുത്തുകാരനാണെന്നു്; താൻ പുസ്തകങ്ങൾ ഇറക്കിട്ടുണ്ന്ന്ന്; അവാർഡുകള് കിട്ടിട്ടുണ്ന്ന്ന്; ദാസൻ... ഞാനറിഞ്ഞില്ല. പൊറുക്കാൻ പറ്റാത്ത വലിയൊരു തെറ്റാണ്; എനിക്കറിയില്ല എങ്ങിനെ അത്...'

□

ഇ. ഹരികുമാർ

1943 ജൂലൈ 13-ന് പൊന്നാനിയിൽ ജനനം. അച്ഛൻ മഹാകവി ഇടശ്ശേരി ഗോവിന്ദൻ നായർ. അമ്മ ഇടക്കണ്ടി ജാനകി അമ്മ. കൽക്കത്തയിൽ വച്ച് ബി. എ. പാസ്സായി. 1972-ൽ ലളിതയെ വിവാഹം ചെയ്തു. മകൻ അജയ് വിവാഹിതനാണ് (ഭാര്യ: ശുഭ). കൽക്കത്ത, ദില്ലി, ബോംബെ എന്നീ നഗരങ്ങളിൽ ജോലിയെടുത്തു. 1983-ൽ കേരളത്തിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചു വന്നു. 1962 തൊട്ട് ചെറുകഥകളെഴുതി തുടങ്ങി. ആദ്യത്തെ കഥാസമാഹാരം 'കൂറകൾ' 72-ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. പതിനഞ്ചു കഥാസമാഹാരങ്ങളും ഒമ്പത് നോവലുകളും ഒരു അനുഭവക്കുറിപ്പും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

പുരസ്കാരങ്ങൾ

- 1988-ലെ കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി പുരസ്കാരം 'ദി നോസറിന്റെ കുട്ടി' എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിന്.
- 1997-ലെ പത്മരാജൻ പുരസ്കാരം 'പച്ചപ്പയ്യിനെ പിടിക്കാൻ' എന്ന കഥയ്ക്ക്.
- 1998-ലെ നാലപ്പാടൻ പുരസ്കാരം 'സൂക്ഷിച്ചുവച്ച മയിൽപ്പീലി' എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിന്.
- 2006-ലെ കഥാപീഠം പുരസ്കാരം 'അനിതയുടെ വീട്' എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിന്.
- 2012-ലെ ഏറ്റവും മികച്ച കഥയ്ക്കുള്ള കേരള സ്റ്റേറ്റ് ചലച്ചിത്ര അക്കാദമി അവാർഡ് 'ശ്രീപാർവ്വതിയുടെ പാദം' എന്ന കഥയ്ക്ക്.

ആഡിയോ റിക്കാർഡിങ്, വെബ് ഡിസൈനിങ്, മൾട്ടിമീഡിയ പ്രൊഡക്ഷൻ, പുസ്തകപ്രസിദ്ധീകരണം എന്നിവയിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. 1998 മുതൽ 2004 വരെ കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി അംഗമായിരുന്നു.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിട്ടിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറക്കുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളൊ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്നു ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിട്ടുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം – കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ – എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: <editors@sayahna.org>.
- പ്രതികരണങ്ങൾ <editors@sayahna.org> എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്കോ, ഈ വെബ് പേജിൽ കമ്മന്റുകളായോ ചേർക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.

സായാഹ്ന ഫൗണ്ടേഷൻ, റിവർ വാലി ക്യാംപസ്, മലയിൻകീഴ്, തിരുവനന്തപുരം, ഇന്ത്യ 695571
URL: <books.sayahna.org>